

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญคงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๒/๒๕๕๖

วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง นายทะเบียนพระครการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทย

ข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพระครการเมืองมีหนังสือลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทย สรุปเป็นใจความได้ว่า

พรรครักษาได้รับเงินสนับสนุนค่าไประษณียกรและค่าสาธารณูปโภคปี ๒๕๕๓ เป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๔๖๑,๘๗๐ บาท พรรครักษาได้ส่งหลักฐานการขอเบิกเงินค่าไประษณียกรและค่าสาธารณูปโภคของสำนักงานใหญ่ เป็นค่าไประษณียกร จำนวน ๑๔๒,๔๐๐ บาท โดยแนบสำเนาใบแจ้งหนี้ของที่ทำการไประษณีย์เขตดุลิต ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๔ เพื่อแจ้งหนี้ค่าบริการฝากสั่งสิ่งของทางไประษณีย์ที่ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อประจำเดือนธันวาคม ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๑๔๒,๔๐๐ บาท และได้รับเงินจำนวนดังกล่าวไปแล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ แต่ไม่ได้นำเงินจำนวนดังกล่าวไปชำระตามวัตถุประสงค์ที่ขอเบิกเงิน และปล่อยให้ระยะเวลาล่วงเลยมาจนกระทั่งได้มีการขอเอกสารหลักฐาน และมีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน และได้รับการยืนยันจากการสื่อสารแห่งประเทศไทยว่า ถึงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ พรรครักษาไม่ได้ชำระเงิน ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕ การสื่อสารแห่งประเทศไทยได้แจ้งว่าพรรครักษาได้ชำระเงินแล้ว ซึ่งการชำระเงินดังกล่าวได้ดำเนินไปหลังจากได้รับเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพระครการเมืองไปแล้วประมาณ ๑ ปี ๓ เดือน พรรครักษาได้ชี้แจงว่า ได้นำเงินไปใช้จ่ายค่าเช่าอาคารที่ดังสำนักงานใหญ่ซึ่งค้างชำระอยู่ด้วย เกรงว่าจะเกิดปัญหากับผู้เช่า โดยเข้าใจว่าสามารถยืมเงินจำนวนดังกล่าวไปทดลองจ่ายในกิจการอื่นๆ ได้ และคาดหวังว่าจะสามารถจัดหาเงินมาทดแทนได้ในเวลาอันรวดเร็ว แต่เหตุการณ์ไม่ได้เป็นไปตามที่คาดไว้ นายทะเบียนพระครการเมืองจึงเห็นว่าการกระทำดังกล่าวของพรรครักษาเป็นการนำเงินสนับสนุนค่าไประษณียกรไปใช้จ่ายไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ เป็นเหตุให้ยุบพระครการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรครักษา ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๖ นายทะเบียนพรบการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคร่วมด้วยไทย เนื่องจากพรรคร่วมด้วยไทยไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคร่วมด้วยไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๒ คือ มีกรรมการบริหารพรรคร่วมด้วยไทยไม่ถึงกึ่งหนึ่ง อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ข้อบังคับพรรคร่วมด้วยไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๑ กำหนดให้การประชุมใหญ่สามัญหรือวิสามัญของพรรคร่วมด้วยสมาชิกของพรรคร่วงต่อไปนี้ (๑) คณะกรรมการบริหารพรรคร่วมด้วยไทย (๒) สมาชิกของพรรคร่วมด้วยสมาชิกผู้แทนรายภูมิในเขตพื้นที่ (ถ้ามี) (๓) สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในเขตพื้นที่ (ถ้ามี) และ (๔) ผู้แทนของสาขาพรรคร่วมด้วยไทย ในกรณีที่มีสาขาพรรคร่วมด้วยไทย ๕๗ สำนักงานใหญ่ของพรรคร่วมด้วยสาขาพรรคร่วมด้วยไทยที่มีอำนาจเป็นผู้แทนสมาชิกของสาขานั้นเข้าร่วมประชุมใหญ่ของพรรคร่วมด้วยสาขาพรรคร่วมด้วยไทยไม่สามารถมาร่วมประชุมใหญ่ได้ให้มอบหมายให้รองประธานสาขาพรรคร่วมด้วยสาขาพรรคร่วมด้วยไทยคนใดคนหนึ่งมาร่วมประชุมใหญ่ของพรรคร่วงต่อไปนี้ได้ ซึ่งการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกตามข้อ ๖๑ มาตรายบประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง จึงจะเป็นองค์ประชุม ตามข้อบังคับพรรคร่วมด้วยไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๒

๒. สมาชิกที่เป็นองค์ประชุมใหญ่ตามข้อบังคับพรรคร่วมด้วยไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๑ ประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคร่วมด้วยไทย จำนวน ๑๖ คน สมาชิกของพรรคร่วมด้วยไทยที่เป็นสมาชิกสภาพผู้แทนรายภูมิในเขตพื้นที่ (ไม่มี) สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในเขตพื้นที่ (ไม่มี) และผู้แทนของสาขาพรรคร่วมด้วยไทย จำนวน ๕ สาขา รวม ๑๐ คน สมาชิกที่เป็นองค์ประชุมใหญ่พร้อมทั้งสิ้น จำนวน ๒๖ คน พร้อมทั้งระบุชื่อกรรมการบริหารพรรคร่วมด้วยไทยที่เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๔ คน และผู้แทนสาขาพรรคร่วมด้วยไทย จำนวน ๓ คน

๓. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ตรวจสอบรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ที่พรรคร่วมด้วยไทยแจ้งกับเอกสารหลักฐานของนายทะเบียนพรบการเมือง ซึ่งได้แก่ ประกาศนายทะเบียนพรบการเมือง เกี่ยวกับกรรมการบริหารพรรคร่วมด้วยไทยและสาขาพรรคร่วมด้วยไทยที่ยังดำเนินการอยู่ จำนวน ๕ สาขา ตามคำชี้แจงของพรรคร่วมด้วยไทย แล้วมีความแตกต่างกันในเรื่องของจำนวนของคณะกรรมการบริหารพรรคร่วมด้วยไทยที่ต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ตามข้อบังคับพรรคร่วมด้วยไทย และไม่เป็นตามข้อบังคับพรรคร่วมด้วยไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๒ ที่กำหนดให้การประชุมใหญ่ของพรรคร่วมด้วยไทย ไม่มีกรรมการบริหารพรรคร่วมด้วยไทย และผู้แทนสาขาพรรคร่วมด้วยไทย จำนวน ๑๔ คน มาตรายบประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง จึงจะเป็นองค์ประชุม ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ บัญญัติให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคร่วมด้วยไทย คณะกรรมการบริหารพรรคร่วมด้วยไทย ผู้แทนของสาขาพรรคร่วมด้วยไทยและสมาชิกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคร่วมด้วยไทย ประกอบกับพรรคร่วมด้วยไทยไม่ดำเนินการซึ่งแจ้งเกี่ยวกับจำนวนของคณะกรรมการบริหารพรรคร่วมด้วยไทยที่มีความแตกต่างกัน

ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาประกอบกับไม่ส่งเอกสารตามที่แจ้งให้ดำเนินการ ซึ่งระยะเวลาได้ล่วงเลยนานนานพอสมควรแล้ว เมื่อพระครำฯไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครองการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖ จึงเป็นเหตุให้ยุบพระคร ตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครองการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

นายทะเบียนพระครองการเมืองได้มีคำร้องลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระครฯ เนื่องจากไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพระครองการเมืองในรอบปี ๒๕๔๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครองการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพระครองการเมือง ได้มีมติเห็นชอบให้จัดสรรเงินสนับสนุนพระครองการเมืองตามที่ได้รับอนุมัติวงเงิน ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๔ (๓๗) เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ โดยจัดสรรให้แก่พระครองการเมืองทั้งสิ้น ๓๕ พระคร โดยมีพระครฯได้รับการจัดสรรด้วยดังนี้

- ๑) จัดสรรตามแผนงานและโครงการ จำนวน ๓ โครงการ เป็นเงิน ๕๕๒,๐๐๐ บาท
- ๒) จัดสรรเป็นค่าไปรยณียากรและค่าสาธารณูปโภคสำหรับสำนักงานใหญ่พระครและสาขาพระคร รวม ๑๘,๕๔๙ บาท

ในปี ๒๕๔๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เบิกจ่ายเงินให้พระครฯไปแล้ว ดังนี้

- ๑) เบิกจ่ายเงินตามแผนงานและโครงการ ๒ วงด จำนวนเงิน ๑๒๗,๕๐๐ บาท
- ๒) เบิกจ่ายค่าสาธารณูปโภค ๒ วงด เป็นเงิน ๕๕,๐๐๐ บาท

๒. เมื่อพระครฯเป็นพระครองการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครองการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพระครองการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ตามนัยมาตรา ๖๒ ปรากฏว่า เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดคือ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๖ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี ๒๕๔๕ ของพระครฯ โดยมีการลงรับของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๖ และเมื่อตรวจสอบจากตราประทับของไปรยณีฯ เป็นการประทับตราส่งในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๖ และเป็นการส่งเฉพาะแบบรายงานไม่มีการลงรายละเอียดในแบบ แต่หมายเหตุว่าข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสรรเงินและโครงการต่างๆ ยัง

ไม่สามารถลดรายละเอียดได้และหลักฐานการจ่ายเงินยังไม่สามารถจัดส่งให้ได้เนื่องจากเอกสารล่วงหนึ่งเก็บรักษาไว้สำนักงานใหญ่พระครุฑ์ (เดิม) ที่มีกรณีพิพากษ์กับเจ้าของบ้านที่ให้เช่าและถูกตัดอกกุญแจไว้ซึ่งเจ้าหน้าที่พระครุฑ์ไปไม่ได้และจะรายงานเพิ่มเติมภายหลังจากการณ์พิพากษ์สิ้นสุดลงแล้ว

๓. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินสนับสนุนให้พระครุฑ์แข่งและจัดส่งเอกสารหลักฐานเกี่ยวข้องภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเพื่อประกอบการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพระครุฑ์เมืองประจำปี ๒๕๔๕ ว่าใช้จ่ายถูกต้องตามความเป็นจริง หรือไม่

๔. พระครุฑ์ได้ชี้แจงว่า ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ พระครุฑ์ไม่ได้รับการจัดสรรเงินตามโครงการจัดบรรยายทางวิชาการเพื่อเผยแพร่กิจกรรมทางการเมืองและนโยบายของพระครุฑ์ งบประมาณ ๒๕๗,๒๐๐ บาท เบิกจ่ายจริง ๓๕,๐๐๐ บาท แต่อย่างใด ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า พระครุฑ์ได้รับเงินสนับสนุนจำนวนดังกล่าวไปเป็นการถูกต้องแล้ว

๕. คณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณารายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพระครุฑ์ประจำปี ๒๕๔๕ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๕๗/๒๕๔๖ เมื่อวันพุธที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๖ และมีมติเห็นชอบตามความเห็นของที่ประชุมที่มีความเห็นว่าพระครุฑ์มิได้ดำเนินการตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุฑ์เมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นเหตุให้นายทะเบียนพระครุฑ์เมือง ต้องดำเนินการตามมาตรา ๖๕ (๕) ของพระราชนูญติดดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องของการบุบพระครุฑ์เมือง และมีความผิดตามมาตรา ๘๐ โดยมอบให้สำนักกิจการพระครุฑ์เมืองและการออกเสียงประชามติจัดทำคำร้องเสนอต่อนายทะเบียนพระครุฑ์เมืองเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้มีคำสั่งบุบพระครุฑ์รวมทั้งมอบสำนักกฎหมายและคดีดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อหัวหน้าพระครุฑ์ ตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชนูญติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุฑ์เมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และดำเนินการฟ้องร้องทางแพ่งเพื่อเรียกคืนเงินที่เบิกจ่ายจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพระครุฑ์เมือง ประจำปี ๒๕๔๕ จำนวน ๓๒๗,๕๐๐ บาท

พระครุฑ์ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาทั้งสาม สรุปได้ดังนี้

คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามคำร้อง ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๕

๑. คำร้องของผู้ร้องขาดรายละเอียดที่ชัดเจนว่า พระครุฑ์ได้กระทำการผิดอย่างไร มีผลการสอบสวนเป็นประการใด และไม่มีข้อสรุปว่าเป็นการกระทำความผิดสถานใต้ หรือมีองค์ประกอบว่าได้กระทำความผิดครบถ้วนตามมาตรา ๖๒ หรือไม่ประการใด อันจะเป็นเหตุให้บุบพระครุฑ์เมือง

๒. ผู้ร้องไม่ได้แนบมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้วินิจฉัยเกี่ยวกับเรื่องนี้แต่อย่างใด อีกทั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งมิได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๐ (๖) ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่สืบสวนสอบสวน เพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยข้อความปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕

๓. การนำเงินค่าไปรษณียกรไปชำระแก่การสื่อสารแห่งประเทศไทยล่าช้า เป็นการกระทำของนายชนบทดินทร์ แสงสถาพร ไม่มีผลผูกพันกับพระครุฑีซึ่งเป็นนิติบุคคล

๔. คำร้องของผู้ร้องยังไม่เกินกำหนดเวลา ๑๕ วัน ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง กำหนด

๕. พระครุฑีจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพระครุการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๗ อันเป็นเห็นน้ำเสียงเนื่องจากการตีความคำว่า “เบิกจ่าย” ของผู้ร้องในทางที่เป็นโดยต่อพระครุฑีจากการมีคดีของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งและแจ้งว่าในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๗ พระครุฑีมีค่าไปรษณียกรที่ต้องเบิกจ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพระครุการเมืองประจำปี ๒๕๔๕ จำนวน ๑๕๓,๓๘๘ บาท ตรงตามที่ระบุไว้ในรายงาน และได้มีหนังสือขอเบิกค่าไปรษณียกร จำนวน ๑๕๒,๖๔๕ บาท จากกองทุนไปตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๔ ก่อนที่จะจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพระครุการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนั้น การรายงานในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๔ จึงเป็นการรายงานที่ถูกต้องตามความเป็นจริงแล้ว เนื่องจากเป็นไปไม่ได้ที่จะมีการจ่ายเงินสนับสนุนจำนวนมากออกไปโดยที่พระครุฑียังไม่ได้รับเงินจากกองทุน ดังนั้น พระครุฑีจึงได้รายงานเพียงว่า “เบิกจ่าย” มิใช่ “เบิกจ่ายแล้ว”

คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามคำร้อง ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๖

๑. ตามที่ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงต่อผู้ร้องเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ว่ามีคณะกรรมการบริหารพระครุ (รักษาการ) จำนวน ๑๖ คน และผู้ร้องได้แจ้งต่อผู้ถูกร้องว่า เป็นการแจ้งยอดจำนวนที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง และขอให้พระครุตรวจสอบความถูกต้องนั้น ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงต่อผู้ร้องแล้วว่า ไม่สามารถตรวจสอบได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของพระครุไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบเอกสารของพระครุที่สำนักงานใหญ่ได้ เนื่องจากมีกรณีพิพาทและอยู่ระหว่างการดำเนินการของพนักงานสอบสวนตามหนังสือพระครุที่ พท. ๕.๐๕/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๕

๒. ผู้ร้องได้ตรวจสอบรายชื่อคณะกรรมการบริหารพรรค (รักษาการ) ที่ผู้ร้องยังว่ามีจำนวน ๓๑ คน พบว่า ได้มีกรรมการบริหารพรรค (รักษาการ) ลาออกจากเป็นสมาชิกพรรคไทยไปเมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ก่อนที่จะมีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๕ จำนวน ๕ คน ได้แก่ พลตรี อนุชา ทับสุวรรณ รองหัวหน้าพรรค และกรรมการบริหารพรรค อีก ๙ คน คือ นางสาวนภกานต์ โลหุรัตน์ นายวีรศักดิ์ สุนทรวิภาต นายนัตรชัย ช่างสลัก นายประดิษฐ์ คงเครือ นายรุ่งทรัพย์ ชาลีคง นางชรินทร จุลสัย นายสมโภช ปัจฉิมานนท์ และนายคมปัญญา เพชรรัตน์ และผู้ถูกร้องได้รายงานการลาออกจากเป็นสมาชิกพรรคไทยของทั้งเก้าคน ให้ผู้ร้องทราบตามหนังสือ ที่ พท. ๐๑.๐๕/๔๖ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๖ ดังนั้น คณะกรรมการบริหารพรรคไทย (รักษาการ) ในวันที่มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๕ จึงมีเพียง ๒๒ คน มิใช่ ๓๑ คน ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง

๓. สำหรับกรรมการบริหารพรรค (รักษาการ) ที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๔ คน สำหรับนายพุฒิพงศ์ ทิมແแตง หรือนายวุฒิพงศ์ ทิมແแตง ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างนั้น เป็นบุคคลคนเดียวกัน กับนายบงการ ทิมແแตง กรรมการบริหารพรรคตามหลักฐานการเปลี่ยนชื่อที่แนบส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญแล้ว

ดังนั้น เมื่อมีกรรมการบริหารพรรค (รักษาการ) ๑๔ คน จากจำนวนทั้งหมด ๒๒ คน และตัวแทนสาขาพรรค ๓ คน จากจำนวนทั้งหมด ๑๐ คน จึงมีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๕ จำนวน ๑๗ คน จากจำนวน ๑๗ คน จึงเกินกว่ากึ่งหนึ่งถือเป็นองค์ประชุมตามข้อบังคับพรรคไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๒ ผู้ถูกร้องจึงไม่ได้ดำเนินการใด ๆ ที่เป็นการไม่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ อันเป็นเหตุให้ยกพรรคการเมืองตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่อย่างใด

๔. ในการยื่นคำร้องขอให้พิจารณาในข้อหาผู้ร้องให้ศาลมีคำสั่งยุบพรรคไทย ในครั้งนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับคำร้องขอให้พิจารณาในข้อหาผู้ร้องที่ขอให้ศาลมีคำสั่งยุบพรรคไทย ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ ซึ่งผู้ร้องยังคงปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเวลาที่ผู้ร้องได้ทราบว่า ผู้ถูกร้องมีเหตุต้องยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ที่กำหนดให้ผู้ร้องต้องยื่นคำร้องต่อศาลมีค่าใช้จ่ายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความประกายต่อผู้ร้อง เมื่อพิจารณาจากช่วงเวลาที่มีการทราบถึงการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ของผู้ร้อง ตั้งแต่กลางปี พ.ศ. ๒๕๔๕ การยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๖ น่าจะเกินเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว การยื่นคำร้องจึงน่าจะไม่ชอบด้วยบทบัญญัติของกฎหมาย

คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามคำร้อง ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๖

๑. พระคริทร์แจงว่า ได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ยืนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเวลาและจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนที่ถูกต้องตามความเป็นจริงตามที่กฎหมายกำหนด โดยแจ้งข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสรรเงินและโครงการต่างๆ ที่ยังไม่สามารถรายงานรายละเอียดได้ และหลักฐานการจ่ายเงินยังไม่สามารถจัดส่งให้ได้ เนื่องจากเอกสารส่วนหนึ่งเก็บรักษาไว้ในสำนักงานใหญ่พระคริทร์ (เดิม) ที่มีกรณีพิพาทกับเจ้าของบ้านที่ให้เช่าและถูกล็อกกุญแจไว้ ซึ่งเจ้าหน้าที่พระคริทร์ไปไม่ได้และจะรายงานเพิ่มเติมภายหลังจากการณ์พิพาทสื้นสุดลงแล้ว ซึ่งผู้ถูกร้องไม่มีเจตนาจะไม่ปฏิบัติตามกฎหมายกำหนดแต่เกิดจากเหตุสุดวิสัยและผู้ถูกร้องตระหนักดีว่า หากจะใช้ความจำลงข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสรรเงินและโครงการต่างๆ ไปในแบบรายงาน จะกลายเป็นการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง อันเป็นการขัดต่อบทบัญญัติในมาตรา ๖๒ และจะส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของผู้ร้อง ซึ่งมีคดีกับผู้ถูกร้องอยู่แล้วตามที่ได้เคยแจ้งให้ศาลรัฐธรรมนูญทราบมาก่อนหน้านี้ ฉวยโอกาสเสนอเรื่องให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพระคริทร์เมืองของผู้ถูกร้องได้

๒. เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องซึ่งมีคดีกับผู้ถูกร้องไม่ล้มเลิกความพยายามที่จะดำเนินการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพระคริทร์เมืองของผู้ถูกร้อง ซึ่งครั้งนี้เป็นการยื่นคำร้องเป็นครั้งที่ ๓ แล้วโดยได้มีหนังสือขอความร่วมมือให้ผู้ถูกร้องตรวจสอบการใช้จ่ายเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพระคริทร์เมืองประจำปี ๒๕๔๕ ซึ่งผู้ถูกร้องก็ได้ให้ความร่วมมือตรวจสอบโดยแจ้งไปว่า ไม่ได้รับเงินจัดสรรตามโครงการจัดบรรยายทางวิชาการเพื่อเผยแพร่กิจกรรมทางการเมืองและนโยบายพระคริทร์ประจำปี ๒๕๔๗, ๒๕๔๘ ฯลฯ จำนวน ๓๕,๓๐๐ บาท แต่อย่างใด แทนที่เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องจะส่งหลักฐานการโอนเงินจำนวน ๓๕,๓๐๐ บาท ที่ผู้ร้องแนบเสนอให้ผู้ถูกร้องตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องกลับถือโอกาสนำเอกสารดังกล่าวของผู้ถูกร้อง เสนอผู้ร้อง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพระคริทร์เมืองของผู้ถูกร้อง ซึ่งผู้ถูกร้องแจ้งว่าเอกสารขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องและเอกสารที่ผู้ถูกร้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องโดยตัวบันทึก ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนที่กำหนดไว้ในกฎหมาย จึงยังไม่มีเหตุที่พระคริทร์เมืองของผู้ถูกร้องจะถูกยุบเลิกแต่อย่างใด

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย ตามคำร้องสามารถแยกออกได้เป็น ๓ ประเด็นดังนี้

๑. พระคริทร์ได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพระคริทร์เมืองให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคริทร์เมือง พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๖๒ หรือไม่

๒. พระครุฑ์ได้ดำเนินการประชุมใหญ่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ หรือไม่

๓. พระครุฑ์ได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพระครุฑ์เมื่อในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมปีถัดไป คือ ปี ๒๕๔๖ ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “ที่ประชุมใหญ่ของพระครุฑ์เมื่อต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพระครุฑ์เมือง ผู้แทนของสาขาวรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ในข้อบังคับพระครุฑ์เมือง

ในระหว่างที่พระครุฑ์เมืองได้ดำเนินการจัดตั้งสาขาวรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพระครุฑ์เมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพระครุฑ์เมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพระครุฑ์เมือง”

มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พระครุฑ์เมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพระครุฑ์เมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

สำหรับประเด็นที่ ๑ จำเป็นต้องพิจารณาถูกต้องว่าการกระทำการใดไม่ปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๒ นั้น จะต้องประกอบด้วย (๑) การไม่ใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพระครุฑ์เมืองให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๒ ของหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (๒) การไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง (๓) ไม่ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งในเดือนมีนาคมของปีถัดไปให้ครบถ้วน ๓ องค์ประกอบ ซึ่งจะถือว่ากระทำการใดเป็นการกระทำการที่ไม่ถูกต้องตามมาตรา ๖๒ นั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า การไม่ใช้จ่ายเงินสนับสนุนพระครุฑ์เมืองให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๒ ดังกล่าว เป็นความผิดสำคัญที่แยกออกต่างหากจากความผิดที่ไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าว และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๒ ทั้งนี้ เพราะการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพระครุฑ์เมืองนั้น เป็นเรื่องสำคัญที่แสดงถึงความซื่อสัตย์สุจริตของพระครุฑ์เมือง จึงถือได้ว่าเป็นเรื่องที่แยกออกจากภาระรายงานการใช้จ่ายเงิน ถ้าจะวินิจฉัยว่า การกระทำการใดเป็นการกระทำการที่ไม่ถูกต้องตามมาตรา ๖๒ นั้น จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบทั้ง ๓ องค์ประกอบแล้ว จะเป็นปัญหาที่ทำให้การบังคับใช้มาตรานี้ไม่เกิดผล เป็นตนว่า ถ้าพระครุฑ์เมืองได้รับเงินสนับสนุน

และได้ใช้จ่ายไปตามที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๖๒ แต่ไม่จัดทำรายงานการเงินและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๒ ถึงไม่ถือว่าเป็นความผิด เพราะยังไม่ครบทั้ง ๓ องค์ประกอบ การจัดทำรายงานการเงินดังกล่าวจะไม่เกิดขึ้นก็ได้ เพราะไม่มีการนับกับให้พรrocการเมืองต้องจัดทำรายงาน ดังกล่าว การตีความดังกล่าวจะทำให้มาตรา ๖๒ มีผลบังคับก็ต่อเมื่อพรrocการเมืองไม่ได้ใช้จ่าย เงินสนับสนุนให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ และไม่ได้จัดทำรายงานการเงินตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๒ ดังกล่าว การตีความเช่นนี้จึงไม่เป็นไปตามเจตนาของมาตรา ๖๒ นี้ ที่ต้องการให้ทั้งการใช้จ่ายเงิน เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ และให้มีการรายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าว ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๒ นี้ เช่นกัน

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า พรrocไทยได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรrocการเมืองให้เป็นไป ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrocการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือไม่

ในประเด็นนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า พรrocไทยได้รับเงินสนับสนุนของพรrocการเมืองจากกองทุน เพื่อการพัฒนาพรrocการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นค่าไปรษณีย์และค่า สาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๗ เป็นเงิน ๑,๔๖๑,๘๗๐ บาท พรrocไทยได้ส่งหลักฐานการขอเบิกเงิน ค่าไปรษณีย์ จำนวน ๑๔๒,๔๐๐ บาท โดยแนบสำเนาใบแจ้งหนี้ของที่ทำการไปรษณีย์เขตดุสิต ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๘ เป็นเงิน ๑๔๒,๔๐๐ บาท และพรrocไทยได้รับเงินจำนวนดังกล่าวไปแล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๘ แต่ไม่ได้นำเงินจำนวนดังกล่าวไปชำระตามวัตถุประสงค์ที่ขอเบิกเงิน จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๘ การสื่อสารแห่งประเทศไทยแจ้งว่า พรrocไทยได้ชำระเงินแล้ว ซึ่งการชำระเงินดังกล่าวดำเนินไปหลังจากได้รับเงินไปแล้วประมาณ ๗ ปี ๓ เดือน ข้อเท็จจริงรับฟังได้อีกว่า พรrocไทยได้นำเงินจำนวนดังกล่าวไปใช้จ่ายค่าเช่าอาคารสำนักงานใหญ่ ซึ่งค้างชำระอยู่อันเป็น การผิดเจตนาของ การให้เงินสนับสนุนในส่วนนี้ ที่พรrocไทยจะต้องนำไปชำระค่าไปรษณีย์ตามที่ได้ ตั้งเบิกไว้ จะไปชำระค่าใช้จ่ายส่วนอื่นไม่ได้ ผู้ถูก控告ทราบดีว่าจะต้องนำเงินจำนวนดังกล่าวไปชำระค่าไปรษณีย์ เพราะได้แนบสำเนาใบแจ้งหนี้จำนวนดังกล่าวที่ได้รับจากที่ทำการไปรษณีย์เขตดุสิตในการ ดำเนินการขอเบิกเงินจำนวนดังกล่าว นอกจากนั้น การนำเงินสนับสนุนไปชำระค่าไปรษณีย์ก็ไม่ จำต้องรอให้มีระเบียบว่าด้วยการใช้จ่ายเงินประเภทนี้อีกนานั้นกับให้เพรrocสามารถนำเงินจำนวนนี้ ไปใช้หนี้ให้กับการสื่อสารแห่งประเทศไทยได้เลย โดยไม่ต้องมีระเบียบ การใช้จ่ายเงินแต่อย่างใด จาก ข้อเท็จจริงข้างต้นจึงเป็นได้ว่า พรrocไทยไม่ได้ดำเนินการใช้จ่ายเงินจำนวนดังกล่าวที่ได้รับจากกองทุน เพื่อการพัฒนาพรrocการเมือง ให้เป็นไปตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๒

ส่วนข้ออ้างของพระครстиที่ว่า การนำเงินค่าไปยังภัยการไปทำระแก่การลือสารแห่งประเทศไทยล่าช้า เป็นการกระทำของนายชนบดินทร์ แสงสถาพร ไม่มีผลผูกพันกับพระครсти ซึ่งเป็นนิติบุคคล ข้ออ้างนี้ รับฟังไม่ได้ เพราะนายชนบดินทร์ แสงสถาพร เป็นหัวหน้าพระครсти และมาตรา ๒๐ วรรคสอง แห่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติให้หัวหน้าพระครการเมือง เป็นผู้แทนของพระครการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก

สำหรับข้ออ้างอีกข้อหนึ่งของพระครстиที่ว่า คำร้องของผู้ร้องได้ยื่นเกินกำหนดเวลา ๑๕ วัน ตามที่มาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนด พิจารณาแล้วเห็นว่า การไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ ของพระครсти ปรากฏต่อนายทะเบียน พระครการเมือง ซึ่งเป็นผู้ร้อง เมื่อนายทะเบียนได้เห็นชอบให้ยุบพระคร เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๕ และนายทะเบียนได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ ซึ่งอยู่ภายในระยะเวลา ๑๕ วัน ข้ออ้างของผู้ถูกร้องจึงไม่อาจรับฟังได้

สำหรับในประเด็นที่ ๒ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ใน การประชุมใหญ่ของพระครсти เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๕ พระครстиไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ กล่าวคือ ตามข้อบังคับพระครсти พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๑ การประชุมใหญ่ของพระครต้องประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพระคร สมาชิกของพระครที่เป็นสมาชิก สถาบันราชภัฏในขณะนั้น (ถ้ามี) สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น (ถ้ามี) และผู้แทนของสาขา พระครตามข้อ ๕๗ ในกรณีที่มีสาขาวิชาพระคร และข้อ ๕๗ กำหนดให้ประธานสาขาวิชาพระครและกรรมการ สาขาวิชาพระครอีกหนึ่งคนเป็นผู้แทนสมาชิกของสาขานั้นเข้าร่วมประชุมใหญ่ของพระคร หากประธานสาขาวิชา ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ให้มอบหมายให้รองประธานสาขาวิชาหรือกรรมการสาขาวิชาคนใดคนหนึ่ง มาร่วมประชุมใหญ่ของพระครแทนก็ได้ การประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกตามข้อ ๖๑ มาร่วมประชุมไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งจึงจะเป็นองค์ประชุม พระครстиได้ชี้แจงว่าสมาชิกที่เป็นองค์ประชุมใหญ่ตามข้อบังคับพระคร ประกอบด้วยกรรมการบริหารพระคร ๑๖ คน ผู้แทนของสาขาวิชาพระคร จำนวน ๕ สาขา รวม ๑๐ คน สมาชิกของพระครที่เป็นสมาชิกสถาบันราชภัฏและรัฐมนตรีไม่มีสมาชิกที่เป็นองค์ประชุมใหญ่ของพระคร มีทั้งสิ้น ๒๖ คน ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า มีผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ที่เป็นกรรมการบริหารพระคร ๑๕ คน กรรมการสาขาวิชาพระครอีก ๓ คน เป็นจำนวนสมาชิกเข้าประชุม ๑๗ คน จากกรรมการบริหารพระคร ทั้งหมด ๓๑ คน และกรรมการสาขาวิชาพระครทั้งหมด ๑๐ คน จำนวนสมาชิกที่เข้าประชุมจึงมีไม่ถึง กึ่งหนึ่ง ไม่ถือว่าเป็นองค์ประชุม กรณีจึงไม่เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ส่วนข้ออ้างของพระค์ไทยที่ว่า กรรมการบริหารพระค์เมืองเพียง ๑๖ คนเท่านั้น ทางพระค์ไทยไม่สามารถหาหลักฐานมายืนยันได้ ตามที่ทางนายทะเบียนพระค์การเมืองขอให้ทางพระค์ไทยตรวจสอบความถูกต้อง พระค์ไทยเองอ้างว่า ไม่สามารถตรวจสอบได้เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของพระค์ไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบเอกสารของพระค์ที่สำนักงานใหญ่ (เดิม) ได้ เนื่องจากมีกรณีพิพาทกับเจ้าของบ้าน และเจ้าของบ้านได้ล็อกกุญแจบ้านไว้ไม่ให้ผู้ใดเข้า เมื่อพระค์ไทยไม่สามารถหาหลักฐานมายืนยันได้ ข้อมูลเกี่ยวกับพระค์ไทยในเรื่องของจำนวนกรรมการบริหารพระค์ที่ทางนายทะเบียนพระค์การเมืองมืออยู่ซึ่งเป็นจำนวน ๓๑ คน จึงมีหน้าหนังรับฟังได้มากกว่า นอกจากนั้น นายทะเบียนพระค์การเมืองยังไม่ได้ตอบรับการเลือกตั้งกรรมการบริหารพระค์ตามที่พระค์ไทยเสนอมาว่า มี ๑๖ คน และยังแจ้งให้พระค์ไทยดำเนินการเลือกตั้งกรรมการบริหารพระค์เพิ่มเติม เพื่อให้มีตำแหน่งครบตามกฎหมายและข้อบังคับของพระค์ เมื่อ มีการเลือกตั้งกรรมการบริหารพระค์เพิ่มเติมแล้ว ในการประชุมใหญ่เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๕ ก็ยังไม่ครบตามข้อบังคับพระค์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๒๑ อย่างไรก็ตามคณะกรรมการบริหารพระค์ไทยที่พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามข้อบังคับพระค์ ดังนั้นกรรมการบริหารพระค์ไทย จึงยังคงมีจำนวน ๓๑ คน ไม่ใช่ ๑๖ คน ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า กรรมการบริหารพระค์ไทย ยังมีอยู่ ๓๑ คน เมื่อร่วมกับกรรมการสาขาพระคือกิ ๑๐ คน รวมเป็น ๔๑ คน การมีสมาชิกมาประชุมเพียง ๑๖ คน จึงยังไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มีสิทธิเข้าประชุมใหญ่

ส่วนกรณีของนายวุฒิพงศ์ ทิมແแตง ที่มีชื่อเป็นผู้เข้าประชุมในฐานคณะกรรมการบริหารพระค์ แต่ ทางนายทะเบียนพระค์การเมืองได้ตัดออกไป เพราะไม่มีชื่อนายวุฒิพงศ์ ทิมແแตง อยู่ในรายชื่อกรรมการบริหารพระค์ ๓๑ คนนั้น ข้อชี้แจงของพระค์ไทยว่า นายวุฒิพงศ์ ทิมແแตง เป็นบุคคลคนเดียวกับนายบงการ ทิมແแตง ที่มีชื่อเป็นกรรมการบริหารพระค์ในจำนวน ๓๑ คน ดังกล่าวที่ รับฟังได้ เพราะพระค์ไทยได้แบบหลักฐานการเปลี่ยนชื่อมาให้พิจารณา

ประเด็นที่ ๓ พระค์ไทยได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพระค์การเมืองในรอบปี ๒๕๔๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยืนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป หรือไม่

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดคือ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๖ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี ๒๕๔๕ ของพระค์ไทย โดยได้รับเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๖ และเป็นการส่งเฉพาะแบบรายงานไม่มีการลงรายละเอียด จึงถือว่าพระค์ไทยได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพระค์การเมือง และยืนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๒ ส่วนข้ออ้างของพระค์ไทย

ที่ว่า ไม่สามารถลงรายละเอียดได้และหลักฐานการจ่ายเงินยังไม่สามารถจัดส่งให้ได้ เนื่องจากเอกสารส่วนหนึ่งเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานใหญ่เดิมของพระคราบ และเจ้าของบ้านที่ให้เช่าได้ลือกลับแจ้งไว้เจ้าหน้าที่ของพระคราบไปไม่ได้นั้น ไม่มีหนังสือที่จะรับฟังได้ เพราะพระคราบทรานดีอยู่แล้วว่าจะต้องจัดทำรายงานการเงินดังกล่าว ส่งให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ พระคราบทั้งสองรวมข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินข้างต้นไว้ให้เรียบร้อย และถ้าพระคราบได้ขวนขวยอย่างจริงจัง ที่จะรวบรวมหลักฐานเอกสารต่าง ๆ ก็สามารถรายงานในรายละเอียดได้

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า พระคราบไม่ได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพระครการเมืองให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๗ มิได้จัดประชุมใหญ่ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๗ และมิได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งในเดือนมีนาคมของปีที่ถัดมา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงมีเหตุให้ยุบพระคราบได้ตามมาตรา ๖๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงวินิจฉัยให้มีคำสั่งยุบพระคราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุจิต บุญบางกอก
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ